

10 juli 2000(hbwo2606)

STRIKT VERTROUWELIJK

Archief Philip Staal

Centraal Joods Overleg
Platform Israel
Adviesraad CJO

Betreft: **geactualiseerde versie van brieven d.d. 14 maart en 12 april 2000**

Zoals eerder afgesproken doe ik u bij deze een geactualiseerde versie toekomen van mijn brieven van 14 maart en 12 april jl.. Het betreft een overzicht van de tussen ons in het kader van de 'bankenovereenkomst' besproken onderwerpen en geeft met name het meest actuele inzicht in de bij ieder onderwerp behorende cijfers.

Financiële aspecten

Voor de 8 tussen ons besproken onderwerpen met financiële implicaties zou volgens onderstaande toelichting een bedrag tussen *f* 29.016.175,- en *f* 38.243.475,- verschuldigd zijn.

1. Niet-opgevraagde creditgelden

PwC concludeert dat met dit onderwerp een bedrag is gemoeid liggend tussen *f* 573.000,- en *f* 639.000,-, waarop nog (vermoedelijk per saldo neerwaarts) correctiefactoren zouden moeten worden toegepast.

De vermenigvuldigingsfactor voor deze rubriek bedraagt 17,4 (geldmarktrente 1.1.1943 tot 1973 en kapitaalmarktrente van 1973 tot 2000).

Totaal voor deze rubriek: tussen *f* 9.970.200,- en *f* 11.118.600,-.

2. Extra effectencommissies

Voor effectenzaken gaan wij als afgesproken uit van 50% marktaandeel voor banken (inclusief rechtsvoorgangers onder commissionairs). Wij gaan verder uit van betaling van 1% over het volledige bedrag van *f* 14,5 miljoen en dus van een bancair aandeel van *f* 72.500,-.

De factor bedraagt 28,3 (kapitaalmarkt 1.1.1943 t/m 2000).

Totaal voor deze rubriek: *f* 2.051.750,-

3. Gewone effectencommissies

Zoals afgesproken gaan wij uit van *f* 142 miljoen over de beurs verhandelde aandelen. Volgens onderzoek van Bloemers uit 1950 bedroeg de gemiddeld gehanteerde provisie 0,75% bij "Amerikaantjes" en 0,375% bij overige transacties Volgens het provisiereglement van de VvdE lagen de (maximum-)percentages op 0,75% respectievelijk 0,625%. PwC concludeert dat "Bloemers" leidt tot *f* 664.000,- en het Reglement tot *f* 931.000,-. Wij spraken af voor deze rubriek het gemiddelde van deze bedragen te nemen, oftewel *f* 797.500,-. Na correctie voor het bancaire marktaandeel (evenals bij rubriek 2 te stellen op 50%) resulteert dan *f* 398.750,-.

De factor bedraagt 27,5 (kapitaalmarkt 1.1.1944 t/m 2000).

Totaal voor deze rubriek: *f* 10.965.625,-.

4. Diamanten

De discussie over dit punt is bekend. Tussen CJO en NVB bestaat principieel verschil van inzicht. Hertaxatie (én aanvaarding daarvan door de Duitsers) bij de verkoop van de in fiduciaire eigendom overgedragen diamant zou in theorie geleid hebben tot een meeropbrengst van *f* 449.000,-. Ervan uitgaande dat de Duitsers met een andere verdeling van dezelfde totale koopsom zouden hebben ingestemd zou geconcludeerd kunnen worden dat een pro rata verdeling over alle cliënten tot een verdere vergroting van het debiteurenverlies van de bank en tot een extra opbrengst voor de cliënten van *f* 184.000,- zou hebben geleid. De NVB aanvaarde verrekening van het openstaande bedrag van ruim *f* 7.000,- en was voorts bereid de taxatie- en transportkosten (ook al zijn die niet aan de bank ten goede gekomen), gezamenlijk bedragend *f* 35.000,-, te betalen. Het totaal komt daarmee op *f* 42.000,-. Indien de meerwaarde pro rata zou zijn verdeeld zou het totaal op circa *f* 225.000,- uitkomen. Indien voor alle partijen hertaxatie zou zijn bedongen en door de Duitsers aanvaard, zou de meeropbrengst *f*. 449.000,- hebben bedragen.

Overigens bestaan er sterke aanwijzingen dat schade als gevolg van te lage waarderingen in het na-oorlogse rechtsherstel in 1956 is vergoed.

Voor de factor volgen wij PwC: 17,7 (geldmarkt vanaf 1.1.1942 en kapitaalmarkt vanaf 1.1.1973).

Totaal voor deze rubriek "volgens NVB":	<i>f</i>	743.400,-.
Totaal bij "pro-rata-verdeling":	<i>f</i>	3.982.500,-.
Totaal bij "volledige hertaxatie":	<i>f</i>	7.947.300,-.

5. Kluisjes

Wij gaan uit van 3000 kluisjes. Uit de overzichten van de Twentsche Bank lijkt het dat in lang niet alle gevallen de gemaakte kosten van openboren zijn doorbelast. De bedragen aan achterstallige huur zijn vermoedelijk slechts incidenteel daadwerkelijk doorbelast. Samenvattend vond de NVB een vergoeding van 3000 maal *f* 40,60 (een regelmatig voorkomend bedrag dat boven het door Scholten genoemde gemiddelde bedrag voor openboren ligt) met factor 28,3 (kapitaalmarkt 1943-2000) redelijk. CJO wenste uitdrukkelijk 3000 maal *f* 50,-. De NVB heeft hiermede voor de rubriek als geheel ingestemd.

Totaal voor deze rubriek: *f* 4.245.000,-

6. Puttkammer

Over dit punt bestaan verschillen van inzicht. De NVB heeft ter afdoening eerder *f* 0,5 miljoen aangeboden in guldens 2000. Het CJO verlangt 50% van alle door Puttkammer ontvangen commissies, oftewel *f* 50.000,-.

De factor voor deze rubriek bedraagt 27,5 (kapitaalmarkt 1.1.1944 t/m 2000).

Totaal voor deze rubriek volgens NVB: *f* 500.000,-

Het CJO-voorstel leidt tot: *f* 1.375.000,-.

7. Inleverprovisie effecten

Uit de notulen van de Amsterdamsche Bankiersvereniging van 11 augustus 1941 blijkt dat is overeengekomen 0,1% te berekenen als commissie voor het overbrengen van effectendepots, te berekenen over de nominale waarde als de koers ligt tussen 50% en 150% en over de reële waarde bij andere koersen. PwC schat het totaal op een bedrag tussen *f* 28.000 en *f* 37.000,-. De NVB heeft dit maximum geaccepteerd.

Als bancaire marktaandeel hanteren wij ook hier 50%.
De factor bedraagt 29,2 (kapitaalmarkt 1.1.1942 t/m 2000).
Totaal voor deze rubriek: f 540.200,-.

8. Pandbrieven

Volgens berichten was f 126.000 aan pandbrieven niet uitbetaald over de jaren t/m 1945. Niet verzilverde pandbrieven zijn in het rechtsherstel meegenomen. Het vermoeden bestond dat in 1945 en 1946 uitgelote doch niet-uitbetaalde pandbrieven tussen wal en schip konden zijn gevallen.

PwC concludeert dat het saldo uitgelote maar niet verzilverde pandbrieven bij de uitgevende hypotheekbanken niet is toe te rekenen aan Joodse slachtoffers uit WO-2 of hun nabestaanden. Met deze rubriek is thans dus geen bedrag meer gemoeid.

Inkoop eigen aandelen

Door PwC is vastgesteld dat er niet kan worden afgeleid dat er sprake is geweest van inkoop van eigen aandelen door banken. Partijen kwamen overeen dat eventueel behaalde koersresultaten op aandelenbezit niet tot verrekening leiden; de positie van banken is in dat opzicht niet anders dan die van iedere andere effectenbezitter/belegger.

Buitenlandse rekeningen

Bij buitenlandse rekeningen gaan wij voorsnog van de volgende veronderstellingen uit. Rekeningen in (bijvoorbeeld) de Verenigde Staten kunnen op naam hebben gestaan van de Joodse rekeninghouder zelf. In dat geval vallen niet-opgevraagde tegoeden niet onder de in Nederland te treffen regeling, maar onder een vergelijkbare overeenkomst die in de VS zou moeten worden gesloten.

Rekeningen zouden ook kunnen zijn aangehouden op naam van de Nederlandse bankinstelling met uitdrukkelijke vermelding van de naam van de cliënt of cliënten. Het is mogelijk dat saldi van dit soort rekeningen in de oorlog naar Liro zijn overgeboekt. In dat geval is het saldo niet bij de Nederlandse bankinstelling achtergebleven. Niet-overgeboekte en niet-opgevraagde tegoeden zijn vermoedelijk na de oorlog -na deblokkering- door de betreffende bankinstelling gerepatriëerd en vervolgens behandeld zoals andere “onbekende crediteuren”. Saldi die niet werden gedeblokkeerd zijn vermoedelijk toegefallen aan de staat waar de Amerikaanse bank gevestigd was.

Wij verwachten dat Nederlandse banken geen voordeel hebben genoten van niet-opgevraagde tegoeden bij buitenlandse banken en als dat in bepaalde situaties wel het geval is geweest dat zulks dan in rubriek 1 is inbegrepen.

Gezien het zojuist gestarte onderzoek in de Verenigde Staten spraken wij echter af dit punt uit te sluiten van de tussen ons te treffen regeling van finale kwijting. Als uit dat onderzoek zou blijken dat Nederlandse banken hieruit –niet in deze overeenkomst begrepen- voordeel hebben genoten kan dat aanleiding zijn tot nader overleg (zie de tekst van de overeenkomst).

Gedenksteen

Met plaatsing van een gedenksteen met de door het CJO opgegeven tekst (waarbij in plaats van “bankgebouw” “gebouw” zal worden gebruikt) in de gevel van het voormalige Liro-pand is de NVB akkoord De NVB zal hiervoor zorg dragen.

Namenlijst

Wij spraken reeds af de gevonden namen met niet-opgevraagde tegoeden, die overeenkomen met het In Memoriam, te publiceren zonder vermelding van de naam van de bankinstelling. Behandeling van individuele claims zal door de claims-stichting geschieden.

Financiële compensatie

Door de NVB zal in totaal een bedrag van f 50.000.000,- beschikbaar worden gesteld, welk bedrag als volgt is verdeeld:

1. Een bedrag van f 38.250.000,- voor de hierboven vermelde financiële rubrieken, waarvan f 5.000.000,- voor individuele claims wordt afgezonderd.
2. Een bedrag van f 11.750.000,- voor mogelijke onvolkomenheden in de vaststelling van de genoemde rubrieken, voor mogelijke toekomstige nieuwe feiten en als genoegdoening voor geconstateerde tekortkomingen van banken in Nederland.

Partijen geven elkaar met deze overeenkomst volledige en onherroepelijke kwijting.

De joodse partijen verlenen de NVB en haar leden volledige vrijwaring ten aanzien van alle besproken onderwerpen (in de ruimste zin).

Bij verschil in interpretatie is de tekst van de te sluiten overeenkomst –waaraan deze brief als bijlage wordt gehecht- bindend.

Hoogachtend,

Drs H.G.M. Blocks